

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Sparebank1 SMN-konsernet har innskuddspensjonsordning. For ytterligere beskrivelse av de ulike pensjonsordningene, se note 25 i årsrapporten for 2019. Konsernets pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til IAS 19R. Estimatavvik føres derfor direkte mot egenkapitalen og presenteres under andre inntekter og kostnader.

Ytelsesordningen ble besluttet avviklet i styremøte 21.oktober 2016. Ansatte i ytelsesordningen gikk over på innskuddsbasert pensjon fra første januar 2017, og har mottatt fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra første januar 2017 er fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltagere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

Det er foretatt ny beregning av konsernets pensjonsforpliktelser per 31. mars 2020.

Økonomiske forutsetninger	31.12.19	1.1.19	31.3.20
Diskonteringsrate	2,30 %	2,30 %	1,70 %
Avkastning	2,30 %	2,30 %	1,70 %
Lønnsregulering	2,00 %	2,00 %	2,00 %
G-regulering	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	19,10 %	19,10 %	19,10 %

Demografiske forutsetninger

Dødelighet, Giftemåls sannsynlighet etc	K2013 BE
Uførhet	IR73
Frivillig avgang	2% til 50år, 0% etter 50år

Bevegelse hittil i år konsern (mill.kr)	Sikret	Usikret	Totalt
Netto pensjonsforpliktelse IB	-148	16	-132
Korrigerings mot EK IB	-	-	-
Korrigerings mot EK UB	40	0	40
Netto pensjonskostnad	-1	0	-1
Foretakets tilskudd	-	-	-
Utbetalinger over drift	-	-1	-1
Netto pensjonsforpliktelse 31.03.20	-109	16	-94

Finansiell status konsern (mill. kr)	31.3.20	31.12.19
Pensjonsforpliktelse	659	608
Verdi av pensjonsmidler	-756	-743
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-96	-135
Arbeidsgiveravgift	2	3
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-94	-132

Pensjonskostnad konsern (mill.kr)	31.3.20	31.12.19
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	0	0
Renter	-1	-4
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-1	-4
Arbeidsgiveravgift	0	0
Innskuddspensjon og AFP	26	108
Periodens pensjonskostnad	25	105

Virksomhet holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

2020 Q1 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Virksomhetens resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	40	1	1	1	0	100 %
Sum holdt for salg	41	0	2	2	0	

Tap på utlån og garantier

For detaljert beskrivelse av bankens tapsmodell vises det til note 2 og 3 i årsregnskapet for 2019.

I første kvartal 2020 er det gjort noen endringer i input til bankens tapsmodell som følge av endrede fremtidsforventninger på grunn av koronasituasjonen.

Krisen og med den vesentlig økt makroøkonomisk usikkerhet har gjort vurderingene ekstra krevende. Det er tidlig i krisens forløp og konsekvensene for bankens kunder og de bransjer banken er eksponert mot er vanskelig å anslå. Tilsynsmyndighetene har understreket viktigheten av at det fokuseres på forventede langsiktige effekter av krisen og det har også vært bankens fokus i disse vurderingene.

Banken har valgt å la scenariovektene være uendret i vurderingene dette kvartalet, men har endret forutsetningene for basisscenarioet i negativ retning. Bakgrunnen er at sannsynligheten for at de definerte nedsidescenarioene skal inntreffe vurderes å være tilnærmet uendret mens det er liten tvil om at det mest sannsynlige scenarioet er svakere sammenlignet med forrige kvartal.

Utviklingen i basisscenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunktorene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Bankens forventer økte tap knyttet til debitorer som før krisen har et krevende utgangspunkt – typisk debitorer i trinn 2. Bankens har derfor valgt å øke banene for PD og LGD samt redusere forventede nedbetalinger i basisscenarioet særlig fra år 2 og utover siden dette vil påvirke forventet tap nettopp for debitorer i trinn 2. For å hensynta migrasjon til trinn 2, er PD- og LGD-estimatene også økt første år. Det er forutsatt ingen nedbetalinger første år for alle porteføljer i alle scenariene. For offshore er det en skreddersydd scenaribetraktning som grunnlag for beregning av nedskrivninger i alle 3 trinn. Sammenlignet med forrige kvartal er forutsetninger for rater og utnyttelsesgrader vesentlig nedjustert i 2020/2021 på grunn av forventet etterspørselssvikt som følge av redusert oljepris.

Effekten av endringen av forutsetninger er vist på linjen "Endring som skyldes endrede forutsetninger i tapsmodellen" i note 7. Dette utgjør 80 millioner kroner i økt tapsavsetning.

Sensitiviteter

Dersom man doblet nedsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ved utgangen av første kvartal 2020 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 80 millioner kroner for morbanken og 103 millioner kroner for konsern. En tilsvarende doubling av oppsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ville medført en reduksjon i tapsavsetningene på 28 millioner kroner for morbanken og 30 millioner kroner for konsernet.

**2020 Q1
(mill. kr)**

Portefølje	Økning i tapsavsetning ved doblet sannsynlighet for Nedside	Økning tapsavsetning ved 100 prosent sannsynlighet for Nedside	Reduksjon i tapsavsetning ved doble sannsynlighet for Oppside	Reduksjon i tapsavsetning ved 100 prosent sannsynlighet for Oppside
PM (boliglån)	24	224	-7	-87
BM ekskl. landbruk og offshore	28	260	-9	-107
Landbruk	5	33	-2	-20
Offshore	22	138	-11	-84
Sum morbank	80	655	-28	-297
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	23	88	-1	-9
Sum Konsern	103	743	-30	-306

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill knyttet til Romsdals Fellesbank anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlåns- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er segmentene Privatmarked og Næringsliv. Goodwill er forholdsmessig fordelt på segmentene basert på andel av utlånsvolum. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlånsportefølje. Det er utarbeidet en prognose for kontantstrømmene over 5 år med forventet vekst, med en terminalverdi uten vekst deretter. Kontantstrømmene er neddiskontert med et avkastningskrav (før skatt rente) på to prosent. Med bakgrunn i koronasituasjonen er det gjennomført en oppdatert nedskrivningstest i første kvartal 2020, der veksten i første del av femårsperioden er justert ned sammenlignet med testen gjennomført i 2019. Beregningen viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.